

Kult osobnosti na příkladu básně S. K. Neumanna

Práce s básní S. K. Neumanna jako příkladu kultu osobnosti.

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ; SŠ

Kontaktní osoba: Barbora Kulihová, barbora_kulihova@nm.cz

Motivace vzniku programu:

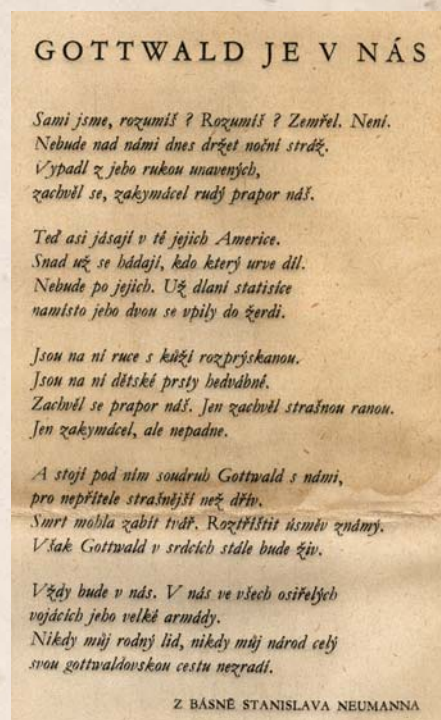
Pracovní list je založen na básni S. K. Neumanna, která byla publikována v periodiku Československá armáda: Obrázkový čtrnáctideník čs. branné moci, roč. 2, č. 7. Výtisk vyšel u příležitosti pohřbu Klementa Gottwalda. List je vhodný pro rychlé opakování učiva či jako doplnění probírané látky.

Místo konání programu: Školní třída

Časová dotace: 15 minut

Nutný materiál: Pracovní materiály, psací potřeby

Maximální počet účastníků: 30 žáků

Návaznost na RVP ZV

- vzdělávací oblast: Člověk a společnost
- vzdělávací obor: Dějepis; tematický celek: Rozdělený a integrující se svět
- průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova

Očekávané výstupy:

Žák

- prokáže základní orientaci v dějinách Československa mezi léty 1948–1953;
- se učí na základě reflektovaného prožitku vnímat dějinnou výpověď dobového tisku;
- užívá písemných a obrazových pramenů k poznání minulosti.

Návaznost na RVP SŠ

- vzdělávací oblast Člověk a společnost
- vzdělávací obor Dějepis: MODERNÍ DOBA II – SOUDOBÉ DĚJINY

Učivo:

- Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu)
- východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc

Očekávané výstupy:

Žák

- prokáže základní orientaci v dějinách Československa mezi léty 1948–1953;
- rozeznává klíčové okamžiky a reálie ve vývoji československého státu a zařadí je do kontextu dějin 20. století;
- vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku (zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi);
- se učí na základě reflektovaného prožitku vnímat dějinnou výpověď dobového tisku;
- užívá písemných a obrazových pramenů k poznání minulosti.

Klíčová slova

- kult osobnosti, 50. léta, Klement Gottwald

Metody a techniky

Slovní (výklad, práce s písemnými prameny, prezentace – tvorba zprávy), práce s dobovými materiály, brainstorming, skupinová práce

Možný pracovní postup - Práce s dobovým tiskem

Rozdejte žákům pracovní materiál – báseň S. K. Neumanna Gottwald je v nás s vynechanými slovy. Úkolem žáků je nad básní se zamyslet a pokusit se doplnit vynechané slovo – jméno osoby, kterou autor tolik postrádá. Nechte žákům na vyplnění chybějících částí textu dostatek času. Následně si společně řekněte správnou odpověď. Rozved'te diskusi, jak se v textu projevuje kult osobnosti Klementa Gottwalda, čím báseň odkazuje na studenou válku a zda v ní lze najít nějakou další charakteristiku doby.

Možné odpovědi

- Vynechané slovo: Gottwald
- Známky kultu osobnosti. Příkladem může být už samotný název básně *Gottwald je v nás*;
  - (...) *Nebude nad námi dnes držet noční stráž.* (...): Gottwald je vnímán jako ochránce národa.
  - (...) *Jsou na ní ruce s kůží rozprýskanou. / Jsou na ní dětské prsty hedvábné.* (...): Gottwalda podporují a následují všechny generace.
  - (...) *A stojí pod ním soudruh Gottwald s námi, / pro nepřítele strašnější než dřív.* (...) *Však Gottwald v srdcích stále bude živ.* (...) *Nikdy můj rodný lid, nikdy můj národ celý / svou gottwaldovskou cestu nezradí.* (...) aj.: Gottwald jako vnímán jako vůdce, jehož následuje celý národ, i po smrti.
- Příklad ukázky propagandy studené války:
(...) *Ted' asi jásají v té jejich Americe.* (...): Odkazuje na studenou válku, období v letech 1947–1991.
- Příklad znaku doby:
(...) *Vypadl z jeho rukou unavených, / zachvěl se, zakymácel rudý prapor náš.* (...): Rudý prapor, respektive rudá barva byla vnímána jako atribut Komunistické strany Československa.